

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

Airi Külvet, MTÜ Liivimaa
Lihaveis, Puutsa talu

02.06.22

Liivimaa Lihaveise ühistulise tegevuse kroonika

Liivimaa Lihaveise algus

- MTÜ loodi 11 liikme poolt 2011 aastal
- Eesmärk oli turule tuua kvaliteetne rohumaadel kasvanud , alguses herefordi ja anguse tõugu loomade liha.
- Tol ajal kaubanduses praktiliselt lihaveise liha puudus.
- Kõrgemat hinda tapamajas said suure lihakusega tõud, nuumatud – liha väljund oli siiski vaid odavadtooted
- Hereford ja angus on maailmas kõige laiemalt tuntud kvaliteetliha tootvad tõud.

Liivimaa Lihaveise algus

Asutajaliikmed olid valmis panustama ühistusse laenuga ja sissemaksuga.

Ning kõige olulisem – loomadega.

Olema valmis riskima raha ootamisega

MTÜ tegevus oli üles ehitatud teenuste ostmisele

MTÜ ostis loomad farmidelt – osteti tapateenus tapamajast, lõikusteenus ja laoteenus lihatööstuselt.

Selline tegevus eeldas väga häid ja pidavaid koostöökokkuleppeid, kuna kaubanduskettidel on Eestis absoluutne võim

Turundusraha ja toetused Euroopa Liidu kvaliteedikavad

2014 aastal lõime ja sai tunnustuse “Rohumaaveise liha kvaliteedikava”

Ei ole paraku enam maailmas ega Euroopas tavaline kooslus.
“veis = rohuma”

Eesti tingimused on samas peaaegu ideaalsed rohumaapõhise liha tootmiseks

2014 oli see teadmine ja teavitatus ajast ees, tänaseks enam mitte.

Kvaliteedikava turunduse toetuse ja EU promotsiooni meetme abil on alates 2014 aastast raha kasutatud ca 700 000 eurot.

Liikmete osa ühistulises tegevuses

- Rohumaaveise kvaliteedikava alla kuulub tänasega 77 farmi
- Kvaliteedikava liikmed saavad eelisjärjekorras müüa oma loomi aegadel kui pakkumine turul on suur
- Liikmetele on kättesaadavam info koolituste ja läbiviidavate projektide kohta
- Liikmeid kontrollib iga-aastselt loomaksvatuse konsulent, kes vajadusel nõustab, soovitab häid praktikid teiste farmide näitel

Tulevikuperspektiivid Liivimaa Lihaveise tegevustel

- Turundustegevused jäävad – kuid liiguvad rohkem partner As Linnamäe Lihatööstuse tegevuse raamidesse.
- Kliimamuutuste ja rohepöörde tuules on senisest olulisem tegeleda teadus ja arendusprojektidega.
- Rohumaaveise kasvatus eristub selgelt muust loomaksvatusest oma **neutraalse** või isegi **negatiivse** CO₂ jalajälje, süsiniku sidumise võime ja ka süsiniku kaubanduse perspektiiv peaks olema farmerile lisasissetulekuallikas.
- Oluline pole ühel hetkel mitte liha - vaid lisandväärtus keskkonda, mis selle kasvatamisel ja müügil tekib

Loomade arvukuse tõus on 4 viimasel aastal seisma jäänud ning on languses

---

- Selle põhjuseks on riigi senine põllumajanduspoliitika
- Ja ka uuel perioodil on toetuste suunav mõju vastupidine.
- Samas on lootus just EU ja muu maailma karjatamispoliitika survele- ehk igal pool mujal soositakse tasapisi karjatamist.
- Ja endiselt on lihasöömine kasvav trend maailmas ja seda tuleb kasutada just rohumaaveise traditsioonilise tootmisviisi juurutamiseks ja propageerimiseks.

Karjatavate loomade arvukus Eestis

2022	PRIA avalik andmebaas
hobused	ca 10 000
Veised	250795
sh piimalehmad	83926
lihaved	81012
lambad/kitsed	67614
sead	308147
mesilaspered	42566
linnud	?

Koduloomade ja -lindude arv 1929–2006 (tuhat)

	Hobused	Veised	sh lehmad	Lambad	Sead	Linnud	Mesilas- pered
1929	205,4	603,9	406,6	475,9	279,1	853,3	46,7 ¹
1938	219,0	660,9	451,7	649,7	384,6	1363,0	102,5 ¹
1940	202,7	528,4	401,8	325,3	319,2	1604,0	...
1950	...	462,0	283,6	274,4	297,0	2040,2	...
1960	66,0	493,8	295,9	266,9	587,1	2827,3	...
1970	31,0	692,4	308,7	165,3	688,0	3677,1	...
1980	13,8	818,7	314,1	153,8	1085,5	6842,7	...
1990	8,6	757,8	280,7	139,8 ²	959,9	6537,0	...
2001	5,5	260,5	128,6	32,4 ²	345,0	2294,9	47,5
2006	4,9	244,8	108,4	66,0 ²	345,8	1638,7	38,0

¹ ilma linnadeta

² koos kitsedega

TÄNAN!

ROHUMAAVEISE LIHA

**Liivimaa
Lihaveis**